

Kooperatif aktifine kayıtlı gayrimenkullerin kurulacak şirkete ayni sermaye olarak konulması halinde vergileme yapılmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.16.16.02-300-10-41-9
Tarih	24.01.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ GELİR GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.07.1.GİB.4.16.16.02-300-10-41-9

24/01/2011

Konu : Kooperatif aktifine kayıtlı gayrimenkullerin kurulacak şirkete ayni sermaye olarak konulması halinde vergileme yapıp yapılmayacağı.

İlgide kayıtlı dilekçenizde; 4572 sayılı Kanuna göre kurulan Birliğinize ait depolama tesisi ile diğer bazı tesislerin, 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununun 4 üncü maddesi gereğince, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulacak olan anonim şirkete ayni sermaye olarak konulacağından bahisle, söz konusu işlemin kısmi bölünme kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, kısmi bölünme kapsamında değerlendirilmesi halinde katma değer vergisi, damga vergisi ve harçlar yönünden yükümlülüğünüzün doğup doğmayacağı; işlemin kısmi bölünme sayılmaması halinde, cins tashihi öncesi aktife kayıtlı taşınmazların kayıtlı değer üzerinden devrinin; kurumlar, katma değer ve damga vergileri ile harca tabi olup olmadığı konularında bilgi verilmesi istenilmektedir.

KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN:

Bilindiği üzere, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Devir, bölünme ve hisse değişimi" başlıklı 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde; "Kısmi bölünme: Tam mükellef bir sermaye şirketinin veya sermaye şirketi niteliğindeki bir yabancı kurumun Türkiye'deki iş yeri veya daimi temsilcisinin bilançosunda yer alan taşınmazlar ile en az iki tam yıl süreyle elde tutulan iştirak hisseleri ya da sahip oldukları üretim veya hizmet işletmelerinin bir veya birkaçını kayıtlı değerleri üzerinden aynı sermaye olarak mevcut veya yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine devretmesi, bu Kanunun uygulanmasında kısmi bölünme hükmündedir. Ancak, üretim veya hizmet işletmelerinin devrinde, işletme bütünlüğü korunacak şekilde faaliyetin devamı için gerekli aktif ve pasif kalemlerin tümünün devredilmesi zorunludur. Kısmi bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisseleri, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebilir. Taşınmaz ve iştirak hisselerinin bu bent kapsamında devrinde, devralan şirketin hisselerinin devreden şirketin ortaklarına verilmesi halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin borçların da devri zorunludur." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre; kısmi bölünme, sermaye şirketlerine (anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler) veya bu nitelikteki yabancı kurumlara yönelik bir kavram olup, sermaye şirketi niteliği bulunmayan kooperatiflerin kısmi bölünme hükümlerine tabi tutulması söz konusu değildir. Dolayısıyla, Birliğinizin aktifine kayıtlı üretim tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerin mevcut veya yeni kurulacak olan bir sermaye şirketine aynı sermaye olarak konulması işleminin, Birliğiniz açısından satış hükmünde değerlendirilmesi gerekir.

Ancak, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, bu Kanuna göre kurulmuş bulunan kooperatifler ve birliklerin; birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komisyonlar, birbirleri ya da üçüncü şahıslarla yaptıkları her türlü gayrimenkul alım satımı (üçüncü şahıslara terettüp eden vergi, resim ve harçlar hariç), ayrıca üretim tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerin satışı, bağış ve diğer ivazsız iktisapları ile bütün işleri için düzenlenecek senet, beyanname, taahhütname, sözleşme, vekaletname ve lehlerine yapılacak ipotek ve rehinleri kurumlar vergisi ve damga vergisi de dahil olmak üzere her türlü vergi, resim ve harçtan muaf oldukları hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, 4572 sayılı Kanuna göre kurulan Birliğinizin depolama tesisi ile diğer bazı tesislerin satışından doğan kazancın anılan Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca kurumlar vergisinden istisna tutulması gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesine göre, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler katma değer vergisinin

konusunu oluşturmaktadır.

Aynı Kanunun "Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar" başlıklı 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (r) bendi uyarınca;

Kurumların aktifinde veya belediyeler ile il özel idarelerinin mülkiyetinde, en az iki tam yıl süreyle bulunan iştirak hisseleri ile taşınmazların satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimler ile bankalara borçlu olanların ve kefillerinin borçlarına karşılık taşınmaz ve iştirak hisselerinin (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) bankalara devir ve teslimleri katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

İstisna kapsamındaki kıymetlerin ticaretini yapan kurumların, bu amaçla aktiflerinde bulundurdıkları taşınmaz ve iştirak hisselerinin teslimleri istisna kapsamı dışındadır.

İstisna kapsamında teslim edilen kıymetlerin iktisabında yüklenilen ve teslimin yapıldığı döneme kadar indirim yoluyla giderilemeyen katma değer vergisi, teslimin yapıldığı hesap dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınacaktır.

Buna göre; kısmi bölünme hükümlerine tabi tutulması söz konusu olmayan Birliğinize ait depolama tesisi ile diğer bazı tesislerin, kurulacak olan anonim şirkete devri işleminin, bahse konu taşınmazların en az iki tam yıl süreyle Birliğiniz aktifinde yer alması şartıyla, anılan madde hükmü uyarınca katma değer vergisinden müstesna tutulması mümkün bulunmaktadır.

HARÇLAR KANUNU YÖNÜNDEN:

492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, "Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler dahil) bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödemelerine ilişkin işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır." hükmü bulunmaktadır.

Buna göre, Birliğinize ait taşınmazların 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulacak anonim şirkete aynı sermaye olarak konulmasına ilişkin yapılacak işlemlerin, 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine göre harçlardan istisna tutulması gerekmektedir.

DAMGA VERGİSİ YÖNÜNDEN:

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; bu Kanundaki kağıtlar teriminin yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri

şeklinde oluşturulan belgeleri ifade edeceği; 9 uncu maddesinde, Kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisinden müstesna olduğu hükme bağlanmıştır.

Mezkur Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "IV-Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" bölümünün 16 numaralı fıkrası ile anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonlarının kuruluşlarına, sermaye artırımlarına ve süre uzatımlarına ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisna edilmiştir.

Diğer taraftan, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun "Muafiyetler ve istisnalar" başlıklı 6 ncı maddesinde, "Bu Kanuna göre kurulmuş bulunan kooperatifler ve birliklerin faaliyetlerinde;

...

c)Birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komisyonlar, birbirleri ya da üçüncü şahıslarla yaptıkları her türlü gayrimenkul alım satımı (üçüncü şahıslara terettüp eden vergi, resim ve harçlar hariç), ayrıca üretim tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerin satışı, bağış ve diğer ivazsız iktisapları ile bütün işleri için düzenlenecek senet, beyanname, taahhütname, sözleşme, vekâletname ve lehlerine yapılacak ipotek ve rehinler kurumlar vergisi ve damga vergisi de dahil olmak üzere her türlü vergi, resim ve harçtan,

...

müstesnadır." hükmüne yer verilerek, söz konusu kooperatif ve birliklerin madde kapsamındaki işlemleri nedeniyle düzenlediği kağıtlara damga vergisi istisnası sağlanmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, Birliğinize ait depolama tesisi ile diğer bazı tesislerin kurulacak olan anonim şirkete aynı sermaye olarak konulmasına ilişkin olarak düzenlenecek kağıtların, 488 sayılı Kanuna ekli 2 sayılı Tablonun IV/16 fıkrası ve 4572 sayılı Kanunun 6/c maddesi uyarınca damga vergisinden müstesna tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.

Grup Müdürü

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026